

[Landbrugsministeren.]

er udpeget af ministeriet og derfor har et betydeligt ansvar overfor ministeriet og overfor regeringen og rigsdagen med hensyn til ydelsen af disse lån, og så tilføjer man, at hvor det er muligt, og hvor det er nødvendigt, må de knytte bygningskyndig assistance til udvalget, men for at undgå at få for store administrationsudgifter bliver man ikke forpligtet til at tage disse konsulenter. Det er oplyst i udvalget, at f. eks. i det sydlige Jylland, omfattende Vejle og Ribe amter samt de 4 sønderjyske amter, har man kun 1 bygningskonsulent. Det er jo givet, at hvis han skal ud omkring og bese de virksomheder, der oprettes og de ting, der gennemføres, vil det blive alt for kolossale befordringsgodtgørelser, man kommer op på.

Derfor er der ingen tvivl om, at den ordning, vi her har fundet, bliver den billigste og den mest praktiske. Det er de folk, som har forstand på sagerne, og som er interesseret deri, som får med dem at gøre, og jeg kan derfor slet ikke forstå, at det ærede medlem, når han alligevel erkender, at det er en god ordning, vil stå op og kritisere den, som han har gjort. Jeg vil for mit vedkommende i hvert fald mene, at man her har fået en ordning, som næppe kan gøres billigere. Alting kan måske forbedres efterhånden, men i øjeblikket føler jeg mig overbevist om, at det er den bedst mulige og billigst mulige og den sagligt mest forsvarlige ordning, der her er truffet.

Ølgaard: Ligesom den højtærede landbrugsminister er jeg noget forbavset over den ret voldsomme kritik, som det ærede medlem hr. Aage Fogh rettede mod den ordning, som han og vi andre nu er blevet enige om. Jeg synes, det ærede medlem overdimensionerer visse forhold. Han må dog konstatere, at i konsekvens af det ændringsforslag, vi er blevet enige om til § 4, er det landbo- og husmandsforeningernes mænd, som vi selv har indstillet i vore organisationer derude, der kommer med i grundforbedringsudvalgene. Det er endvidere de samme folk, som hidtil har haft med administrationen af loven om staldhygiejne at gøre.

Jeg synes i grunden ikke, det er nogen helt god gerning, det ærede medlem her forsøger at gøre, nemlig at fremkalde en vis surhed eller modvilje hos vore organisationer overfor de spørgsmål, som vi her gerne skulle løse i fællesskab. Det er der aldeles ingen grund til. Der er intet sagligt grundlag for det, og det, der er kærnen i

sagen, er, at vi får bygningskonsulenterne med; det er dem, der gør arbejdet, det er ikke byggeudvalgene ude omkring, de sidder som organisationsledere. De, der virkelig udfører arbejdet, er bygningskonsulenterne. Dem får vi med, det er så afgjort det, der er kærnen i sagen.

Må jeg til slut gøre den bemærkning, at jeg forstår det sådan, at kommunerne ikke kan få lån efter denne lovgivning. Hverken denne eller de to efterfølgende love vedtages af hensyn til kommunerne. Jeg siger det blot for tydeligheds skyld.

Aage Fogh: Må jeg sige til den højtærede landbrugsminister, og det gælder også det ærede medlem hr. Ølgaard, angående spredningen af pengene, at såvidt jeg kan se, er der ingen tvivl om, at det ændringsforslag, vi har gennemført efter venstres ønske, vil og må medføre, at enhver stor privat kartoffeleksportør, enhver stor privat frugtplantageejer med rette kan melde sig, når eksportøren f. eks. vil have bygget et kartoffelhus til 15 000 tdr. kartofler og frugtavlaren et hus til 300 t frugt, og så har de ret til at få dækket 40 pct. af udgifterne til grund, bygninger og maskiner under forudsætning af, at lånet sikres med panteret i ejendommen indenfor 60 pct. af anskaffelsessummen. Hvad betyder det i praksis? Jeg spurgte under udvalgsforhandlingerne, hvad det kostede at bygge et kartoffellager til 15 000 tdr. Jeg fik det ikke at vide; jeg har siden indhentet oplysninger fra Frederikssund, hvor en organisation har bygget et sådant lager. Det kostede med maskiner noget over 300 000 kr. Det vil altså sige i praksis, at hvis der er en enkelt eksportør, der ønsker at bygge et sådant lager, har han ret til at få 120 000 kr. Hvis den mand går fallit en dag og der ikke er en anden, der ønsker at fortsætte kartoffelhandelen, og det har vi ingen garanti for, vil jeg nødig være i ministerens eller i statens sted, for den hytte behøver ikke at være meget værd, hvis ingen kan overtage forretningen. Det mener jeg er forkert; det har aldrig været i lovens ånd, at man skulle bruge penge til sådanne foretagender. Disse kæmpestore forretninger må kunne skaffe sig pengene selv. Jeg er derimod tilhænger af, at man skulle give lånene til fælles frugtlagre for derigennem at opdrage landmanden og frugtavlaren til andelstanken, så frugten blev behandlet af avlerne i fællesskab og man fik den rigtigt sorteret.

Hvad angår udvalgene, da kender jeg organisationsarbejdet så godt i praksis, at jeg ved, at det eneste forstandige er, at